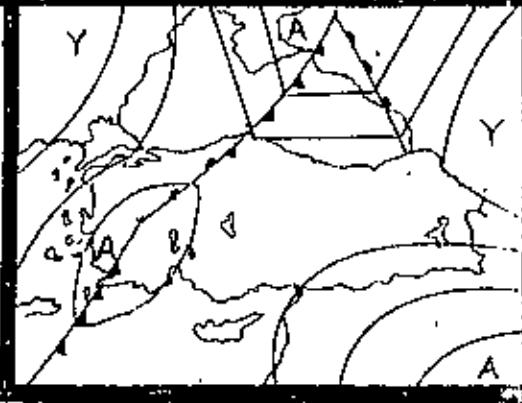

T.C.
BASBAKANLIK
DEVLET METEOROLOJİ İSLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

PENMAN FORMÜLÜYLE POTANSİYEL EVAPOTRANSPIRASYON
DEĞERLERİİNİN BULUNMASI
VE
TÜRKİYE'DEKİ DAĞILIMLARI

Hazırlayan
Nuran DALGÜN
Ziraat Yüksek Mühendisi
Zirai Meteoroloji ve İklim Raporları Dairesi Başkanlığı

ANKARA
1988

Ö N S Ü Z

Geçmiş yıllarda potansiyel evapotranspirasyonun hesaplanmasıyla ilgili yapılan çalışmalar Genel Müdürlüğü'nde yayınlanmıştır. Bu kitapta dünyada son 30 yıldır potansiyel evapotranspirasyon hesaplarında geniş çapta kullanılmakta olan Penman formülü ayrıntılı olarak incelemiştir ve FAO tarafından önerilen şekilde Türkiye'nin aylık ve yıllık değerleri hesaplanarak haritalar üzerinde dağılımları gösterilmiştir.

Bu çalışma Ziraat Meteoroloji ve İklim Rasatları Dairesi Başkanlığı Hidrometeoroloji Şubesi elemanlarından Ziraat Yüksek Mühendisi Nurcan DALGÜN tarafından hazırlanmıştır.

Bu çalışmayı yapan Nurcan DALGÜN'e teşekkür eder, kullanıcılaraya faydalı olmasını dilerim.

Dr.M.Cemil Özgül
Genel Müdür

GİRİŞ

Havadaki suyun kaynağı buharlaşmadır. Buharlaşma (evaporasyon) suyun kaynama noktası altındaki bir sıcaklıkta serbest su yüzeyleri ve ıslak yüzeylerden su buharının aşağı çıkmasıyla oluşan bir fiziksel işlemidir. Topraktan buharlaşmaya su kaybına ek olarak, toprak ve su yüzeylerini kaplayan bitki örtüsünden de su kaybı olmaktadır ki bu işlemeye transpirasyon denir. Bitki, toprak ve su yüzeylerinden olan su kaybının toplamı ise evapotranspirasyon olarak tanımlanır.

Serbest su yüzeyleri ve topraktan buharlaşma ve bitki örtüsünden transpirasyon hesaplamalarının hidrometeorolojik çalışmalarında büyük bir önem vardır. Ünerilen rezervuar sahasının fizibilite ve mevcut rezervuar sisteminin işletme prosedürlerinin değerlendirilmesinde yararlı olmaktadır. Ayrıca buharlaşma su bilançosu çalışmalarının önemli bir kriteridir.

Su ve ıslak yüzeylerden buharlaşma devamlı bir işlemidir. Her birim olan su yüzeyinden ayrılan su buharı oranı yüzey üzerindeki havanın özelliklerine ve su yüzeyine sağlanan ısuya bağlıdır. Bir gram suyun buharlaşması için 539 - 579 kalori gereklidir. Yüzey sıcaklığı sabit tutulursa, gerekli olan ısı radyasyon ve yüzey üzerindeki havanın taşırmasıyla veya yüzeyin altında depolanan enerjinin harcamasıyla sağlanır. Buharlaşma oranı belirli meteorolojik faktörlere (su buharı basıncı, sıcaklık, rüzgar hızı ve hava basıncı gibi) ve buharlaşma yüzeyinin özelliğine bağlıdır. Bu oran mevcut enerji, buhar basıncı gradyenleri ve buharlaşmaya karşı olan dirençlerden etkilenir.

Geniş su ve kara yüzeylerinden evaporasyon ve evapotranspirasyonun direkt olarak ölçülmü henüz mümkün olamamaktadır. Bununla birlikte iyi sonuçlar veren birçok indirekt metodlar geliştirilmiştir. Hesaplamalar su dengesi, enerji dengesi ve aerodinamik yaklaşımları esas olan metodlarla yapılabilir.

PEMAN FORMULÜ

Formül Penman tarafından 1948 de meteorolojik faktörlerden yararlanılarak serbest su yüzeyinden evaporasyon ve bitki örtüsüyle kapalı alanın potansiyel evapotranspirasyonu hesaplamak amacıyla ortaya çıkarılmıştır. Dünada son 30 yılda geniş çapta kullanılmaktadır.

Penman potansiyel evapotranspirasyonu şöyle tanımlanmıştır. "Tamamen toprağı gölgleyen uniform yükseklikte ve toprakta su eksikliğinin bulunmadığı koşullarda birim zamanda kısa yeşil bitki örtülü yüzeyden terleyen su miktarı"

Formülde yer alan katsayılar çevresel koşullara göre belirlenir.

Perrman eşitliğinin genel yazılışı :

$$\lambda E_I = \frac{\Delta R_N + \gamma \lambda E'}{\Delta + \gamma} \quad (\text{mm/gün})$$

Formül aerodinamik ve enerji dengesi eşitliklerinin kombinasyonundan oluşmuştur:

1. Enerji dengesi

a) Radyasyon

i- Kısa Dalga Radyasyonu (Dalga boyu $0.3 - 3.0 \mu$)

$$S_t = S_d + S_b$$

S_d : Diffüz güneş radyasyonu

S_b : Direkt güneş radyasyonu

Büyük havalarda $S_t \approx S_d$ dir. Gelen kısa dalga güneş radyasyonu yere ulaştığında bir kısmı yansır. Yansıyan bu kısım yansıtma katsayısı da denilen albedodur (ρ). Albedo miktarı güneşin eğimine ve bitki örtüsünün tipine bağlıdır. Uzun boylu bitkiler kışlardan daha fazla miktarda radyasyon absorbe ederler.

ii- Uzun dalga radyasyonu (Dalga boyu $3 - 100 \mu$)

Yeryüzeyiyle atmosfer arasındaki radyant enerji (radyasyon) değişimini uzun dalga radyasyonudur. Yeryüzeyi ve atmosfer radyasyonu mutlak sıcaklıklarının bir fonksiyonu olarak yayarlar. Bu kara cisim radyasyonu olarak tanımlanabilir.

Bütün bir siyah yüzeyden yayılan ısı Stefan - Boltzman kanunuyla ifade edilir.

$$\Phi = \sigma T_a^4 \quad \text{Stefan - Boltzman Kanunu}$$

T_a : ısıyı yayan maddenin mutlak sıcaklığı (^0K)

σ : Stefan - Boltzman katsayısı ($5.57 \times 10^{-8} \text{ W/m}^2 \text{ K}^4$)

b) Radyasyon Dengesi

$$R_N = \left[\begin{array}{c} \text{Direkt + Diffüz} \\ \text{kısa dalga radyasyon} \\ + \\ \text{Atmosferden gelen} \\ \text{uzun dalga radyasyonu} \end{array} \right] - \left[\begin{array}{c} \text{Yansıyan kısa} \\ \text{dalga radyasyonu} \\ + \\ \text{yayılan uzun} \\ \text{dalga radyasyonu} \end{array} \right]$$

$$R_n + (s_d + s_b) = \ell (s_d + s_b) + L_d - L_u$$

$$= (1-\ell) S_t + L_d - \sigma T_a^4 = (1-\ell) S_t - L_{net}$$

$$S_t = S_A (A + B \frac{n}{N})$$

S_A : verilen enlem ve zamanda açık gündeki maksimum kısa dalga radyasyonu

n : Gün içindeki güneşlenme süresi (saat)

N : Gün uzunluğu (saat)

A, B : Çeşitli zonlar için belirlenen katsayılar

$\ell = 0.05$ su için

$\ell = 0.25$ kısa yeşil bitki örtüsü için

L_{net} hava sıcaklığı, nem ve bulutluluk koşullarına dayanır.

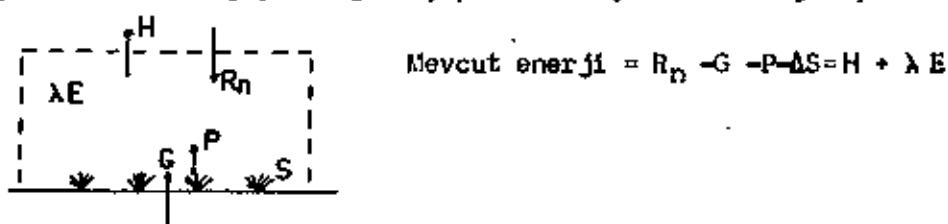
$$L_{net} = \sigma T_a^4 (0.56 - 0.079 \sqrt{e_d}) (0.10 + 0.50 \frac{n}{N})$$

e : buhar basıncı (mb)

T_a : hava sıcaklığı ($^{\circ}$ K)

c) Enerji Dengesi

Kontrollü hacim olarak tanımlanan bir bitki topluluğu düşünelim. Kontrollü hacimden atmosfere konvektif transferle ısı kaybı (H) olacak ve buharlaşma olduğunda latent ısı (λE) kullanılacaktır. Latent ısı sıvıdan gaz haline geçişte gerekli olan enerjidir. Bu iki faktör için mevcut enerji, enerji kayıp ve kazançlarının dengesiyle bulunur.

R_n : Girdi olarak notradyasyon

G : Topraktaki ısı kaybı (çaplık toprakta önemli olmakla birlikte bazen ihmal edilebilir).

P : Fotosentezle yayılan enerji (genellikle ihmal edilir)

ΔS : Bitkilerdeki ısı depolamasında olan değişim (ormanlar dışında ihmal edilebilir)

H : Hissedilebilir ısı akımı

E : Buharlaşmanın enerji eşdeğeri

λ : Buharlaşmanın latent ısısı

Genelde Enerji Döngüsü $H + \lambda E = R_n (-G)$ olarak gösterilir.

$$\frac{H}{\lambda E} = B \text{ Dolen Oranı olarak bilinir.}$$

2. Aerodinamik Transferler

Turbulanslı iletim ve taşınmayla bir yüzeyden ayrılan aktif suya etki eden faktörler cle alınır.

a) Nem

Havaın su buharı içeriği (mutlak nem) konsantrasyon cinsinden açıklanabilir.

$$p = \frac{\rho RT}{M} \text{ gerçek gaz kanunu}$$

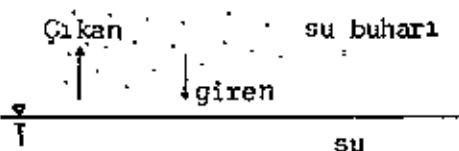
R : 8.31 J/mol $^{\circ}\text{K}$ gaz sabitesi

ρ : Gazın yoğunluğu

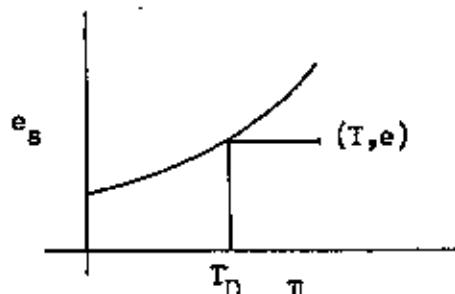
M : Moleküller ağırlığı

T : Mutlak sıcaklık ($^{\circ}\text{K}$)

$$\rho = \frac{RT}{M} \text{ su buharı basıncı}$$

Serbest su yüzeyinde buharlaşma, yüzey sıcaklığından dolayı ayrılan su molekülleriyile su yüzeyine etkili olan su buharı molekülleri arasındaki faktır. Giren ve çıkan moleküller eşit ise buharlaşma sıfırdır. Eğer hava daha fazla su molekülü吸收 edemiyorsa doymuş olarak nitelenir.

T_D : Yoğunlaşmanın olması için havanın soğumasını gerektiren sıcaklık

$$e(T) \rightarrow e_s(T_D)$$

$$\text{Ortalama eğim } \Delta = \frac{e_s(T_2) - e_s(T_1)}{T_2 - T_1}$$

P = Hava ve buhar basıncı

e = Suyun buhar basıncı

$(P - e)$ = Havanın basıncı

$$(P - e) = C_a \frac{RT}{M_a}$$

$$\ell_a = \frac{M_a (P - e)}{RT}$$

$$\ell_{wu} = C = \frac{M_{inv} e}{RT}$$

$$\frac{C}{\ell_a} = \frac{M_{inv}}{M_a} \frac{e}{(P - e)} \quad \frac{M_{inv}}{M_a} = \varepsilon$$

$$C = \ell_a \varepsilon \frac{e}{P - e} \approx \ell_a \varepsilon \frac{e}{P} \quad P \gg e$$

Su yüzeyi üzerindeki hava ve su buharı karışımının değerleri T , e , ℓ olursa buharlaşma $e(T) \rightarrow e_s(T^1)$ 'ne kadar devam eder.

$$T \rightarrow T^1$$

- Isı kaybı $= \ell_a C_p (T - T^1)$ C_p : havanın spesifik basıncı

- Buharlaşmanın latent ısısı $= \lambda [C_s(T^1) - C]$

$$= \lambda \left\{ \frac{\ell_a}{P} \ell [e_s(T^1) - e(T)] \right\}$$

Isı kaybı ve buharlaşmanın latent ısısı formülleri eşitlenirse

$$e = e_s(T^1) - \gamma (T - T^1) \text{ olur.}$$

$$\gamma = \frac{C_p P}{\lambda \varepsilon} \text{ Psikrometrik sabite}$$

T' : Islak termometreden ölçülen sıcaklık
 T : Kuru termometreden ölçülen sıcaklık

Bu iki sıcaklık değerinden yararlanarak su buhari basıncı hesaplanabilir.

b) Momentum Transferi

Bir yüzey üzerinde hava akımı bulunduğuunda, bu yüzeydeki havanın hızı sıfırdır. Yüzeyden uzaklaşılıkça $\frac{du}{dz}$ kadar bir değişim olacaktır.

$$\text{Momentum değişimi} = \frac{du}{dz} = \text{shear stress} (= \text{kesme kuvveti})$$

$$\tau = \frac{\mu d(\ell u)}{\ell dz} \quad \ell: \text{yoğunluk}$$

$$D_m = \frac{\mu}{\ell} \quad \text{diffüzyon katsayısı}$$

$$\tau = D_m \frac{d(\ell u)}{dz}$$

$$\tau = K_m \frac{d(\ell u)}{dz} \quad \text{moleküller diffüzyon söz konusu olduğunda}$$

K_m : eddy diffüzyonu

Momentum akımı, momentum konsantransiyonundaki farkın dirence oranıdır. Seviyeler arasındaki momentum transferi

$$\zeta_{1,2} = \frac{(\ell u)_2 - (\ell u)_1}{\int_1^2 dz / K_m}$$

$$r_{ml,2} = \int_1^2 dz / K_m \quad \text{momentum transferindeki direnç}$$

$$\zeta_{1,2} = \frac{(\ell u)_2 - (\ell u)_1}{r_{ml,2}}$$

Bir seviyedeki hız profili yüksekliğin bir fonksiyonu olarak şu şekilde ifade edilir:

$$u(z) = A \ln\left(\frac{z-d}{z_0}\right) \quad A = z \frac{du}{dz}$$

z : yükseklik

d : effektif datum

z_0 : yüzeyin pürüzlülük katsayısı

Hız, shear kuvetine yanı momentumun dikey transferine karşılık gelir.

$$\frac{\zeta}{\ell} = u_*^2 \quad u_* : \text{sürtürme hızı}$$

$$A = \frac{1}{K} u_* \quad K : \text{Von Karman sabitesi} (= 0.41)$$

$$u(z) = \frac{u_\infty}{K} \ln\left(\frac{z-d}{z_0}\right)$$

$$\bar{C} = K_m \frac{d(u)}{dz}$$

$$\frac{\bar{C}}{C} = K_m \frac{du}{dz} = u_\infty^2$$

$$\frac{du}{dz} = \frac{A}{z-d} = \frac{u_\infty}{K} \frac{1}{z-d}$$

$$u_\infty^2 = K_m \frac{u_\infty}{K} \frac{1}{z-d} \quad K_m = K, u_\infty(z-d)$$

c) Isı Transferi

Momentum transferinde olduğu gibi bir yüzey üzerindeki sıcaklık gradyenti $\frac{dT}{dz}$ dir. Sıcaklık gradyenti termal enerjide meydana gelen bir değişimin sonucudur. Birim alandaki ısı transfer oranı :

$$H(z) = -K \frac{dT}{dz} = -\frac{K}{\ell C_p} \frac{d(\ell C_p T)}{dz}$$

havanın yoğunluğu, C_p spesifik ısı ve T sıcaklığı olduğuna göre $\ell C_p T$ birim hacim havanın ısı içeriğini temsil eder.

$$H(z) = D_H \frac{d(\ell C_p T)}{dz}$$

D_H ısı için moleküler diffüzyon katsayısı

d) Kütle Transferi

Kütle veya su buharı transferinde söz konusu konsantrasyondaki değişimdir ($\frac{dc}{dz}$). Birim alandaki kütle akışı $E = -Dv \frac{dc}{dz}$ dir.

Mutlak nem $c = \rho_{air} \frac{e}{p}$ olduğuna göre

$$E = -Dv \frac{d(\frac{e}{p})}{dz}$$

Psikrometrik sabite

$$\nu = \frac{C_p P}{\frac{e}{p} \frac{d(e/C_p e)}{dz}} \quad \frac{e}{p} = \frac{C_p}{\lambda \nu}$$

$$E = -Dv \frac{d(\frac{e}{p})}{dz}$$

$$\lambda E = -\frac{\ell C_p}{\nu} Dv \frac{de}{dz}$$

Sonuç olarak türbilanslı taşınımında eddy diffüzyon katsayısının moleküler diffüzyon katsayısının yerini almasıyla aeronomik transferler şu şekilde yazılır:

$$\overline{C} = K_m \frac{d(\overline{u})}{dz} \quad \text{Momentum transferi}$$

$$H = -K_H \frac{d(\overline{T}_{opt})}{dz} \quad \text{Isı transferi}$$

$$\lambda_E = -K_V \frac{\rho C_p}{\gamma} \frac{de}{dz} \quad \text{Kütte (Su buharı) transferi}$$

Bitki üzerindeki atmosferik transferler:

$$u(z) = \frac{u_\infty}{K} \ln \frac{z-d}{z_0}$$

Referans seviyeler 0 ile atmosferik ölçümle rin yapıldığı seviyeler olduğunda

$$\overline{C} = \frac{-\ell u_h}{\int_{z_0+d}^{2h} dz / K_m} \quad h: \text{bitkinin yüksekliği}$$

$$r_m = \int_{z_0+d}^{2h} dz / K_m \quad r_m = \frac{\ell}{\overline{C}} \quad u_h = \frac{u_\infty}{u_m^2}$$

Bitki örtülü yüzey ile z yüksekliği arasındaki momentum transferi için

$$r_m = \frac{u(z)}{u_\infty^2}$$

Missedilebilir ısı ve latent ısıya karşı dirençler

$$r_H = \frac{-\ell C_p [T(0) - T(z)]}{H} \quad ①$$

$$r_v = \frac{-\ell C_p [e_s(T_0) - e(0)]}{\gamma \lambda E} \quad ②$$

Transpirasyon olayında görülecek olan direnç ise stomal direnç olacaktır.

$$r_{st} = \frac{-\ell C_p}{\gamma} \frac{[e_s(T_0) - e(0)]}{\lambda E} \quad ③$$

$e_s(T_0)$: yüzey sıcaklığındaki (T_0) doymuş buhar basıncıdır.

Nötral bir atmosferde $r_H = r_v = r_m = r_a$

Türbilanslı transferdeki aerodinamik dirençleri içeren 2 ve 3 nolu eşitlikler toplanırsa,

$$\lambda_E = \frac{\ell C_p}{\nu} \frac{[e_s(T(0)) - e(z)]}{r_a + r_{st}} \quad *$$

$$H = \ell C_p \frac{[T(0) - T(z)]}{r_a}$$

Doymuş su buharı basıncı eğrisinin eğimi $\Delta = \frac{e_s(T_2) - e_s(T_1)}{T_2 - T_1}$

$$H = \frac{\ell C_p}{\Delta} \frac{[e_s(T(0)) - e_s(T_z)]}{r_a}$$

Enerji dengesi ve aerodinamik eşitlikler birleştirilirse

$$\lambda_E = R_n \frac{\ell C_p}{\Delta} \frac{[e_s(T(0)) - e_s(T_z)]}{r_a}$$

$$\Delta r_a \lambda_E = \Delta R_n r_a - \ell C_p [e_s(0) - e_s(z)]$$

$$\lambda_E (r_a + r_{st}) = \ell C_p [e_s(0) - e_s(z)] \quad *$$

$$\lambda_E [\nu(r_a + r_{st}) + \Delta r_a] = \ell C_p [e_s(z) - e(z)] + \Delta R_n r_a$$

$$\lambda_E = \frac{\ell C_p \{e_s(z) - e(z)\} + \Delta R_n r_a}{\nu(r_a + r_{st}) + \Delta r_a}$$

$$\lambda_E = \frac{\Delta R_n + \frac{\ell C_p}{r_a} \{e_s(z) - e(z)\}}{\Delta + \nu(1 + r_{st}/r_a)} \quad \text{Perman-Monteith Eşitliği}$$

$$r_a = \frac{1}{K_u^2} \left[\ln^2 \left(\frac{z-d}{z_0} \right) \right] \quad \text{Aerodinamik direnç}$$

r_a hız profilinden hesaplanır. r_{st} bitki topluluğunun özelliğine (stomal yapısına) göre değişir. Bitkideki baskı arttıkça r_{st} değeri çoğalır. Bitki örtüsü kabulasticallya r_a değeri azalır.

$$r_{st} = 0 \text{ olduğunda } \frac{\ell C_p}{r_a} = f(u) \text{ şeklinde ifade edilir.}$$

$$f(u) = 0.26 \left(1 + \frac{u_2}{100} \right)$$

u_2 : 2m yükseklikteki rüzgar hızı

1948 de Perman tarafından kısa yeşil bitki örtüsü için geliştirilen formül şöyledir:

$$E_T = \frac{\Delta \left[0.75S_t - \sigma T_a^4 (0.47 - 0.075\bar{e}) (0.17 + 0.83 - \frac{n}{N}) \right] + \gamma (e_s - e) 0.26 \left(1 + \frac{u_2}{100} \right)}{V + \Delta}$$

e : mm Hg cinsinden

Yukarıda yazılan orijinal formül Güney İngiltere'nin çevre koşullarına göre oluşturulmuştur. FAO tarafından formülün tüm dünyada kullanılmasını sağlamak amacıyla orijinal formülde bazı küçük değişiklikler yapılmıştır.

$$E_T = \frac{\frac{P_o \Delta}{P} \left[0.75R_A \left(A + B - \frac{n}{N} \right) - \sigma T_k^4 (0.56 - 0.079\bar{e}) (0.10 + 0.90 - \frac{n}{N}) \right] + 0.26(e_s - e)(1.00 + 0.54\bar{u})}{\frac{P_o \Delta}{P} + 1.00}$$

e : mb cinsinden

Potansiyel Evapotranspirasyon Haritalarının Çizimi

Buharlaşma haritalarının önemi, çeşitli alahlardaki kullanımıyla kendini göstermektedir. Haritalar bilimsel anlayış için olduğu gibi su kaynaklarının kullanımını ve sihhatli planlaması için de gereklidir. Bu haritalar sadece su kaynaklarının değerlendirilmesinde değil suya dayanan bütün aktivitelerin planlaması ve idaresinde de önemli rol oynar.

Haritaların çiziminde Türkiye koşullarına uygun değerler kullanmak amacıyla Penman formülünde yer alan toplam radyasyonun hesaplamasında kullanılan Angström formülünde A ve B katsayıları aşağıdaki değişik iklim zonları için belirlenmiştir. Bu anaçla 1957 de Trewartha tarafından oluşturulan haritada ülkemizin yer aldığı iklim zonları bulmuştur. Kıyı şeridi kuru tropik zon ve iç kesimler soğuk ve ılık zon olarak seçilmiştir. Buna göre,

A= 0.18 B = 0.55 soğuk ve ılık zon için

A= 0.25 B = 0.45 kuru tropik zon için

2 m deki rüzgar hızına (u) etki eden katsayı ortalama aylık maksimum ve minimum sıcaklık farkına göre belirlenmiştir.

Türkiye'nin potansiyel evapotranspirasyon değerlerinin bulunmasında FAO tarafından önerilen Penman formülü ve hesaplamaya yardımcı olan tablolar kullanılarak sonuçlar Dİİ EBİM Müdürlüğü tarafından yapılan programla bilgisayardan elde edilmiştir.

Formül potansiyel evapotranspirasyonu mm/gün cinsinden vermektedir. Harita üzerindeki değerler aylık ve yıllık toplam potansiyel evapotranspirasyon miktarları olup, bu değerlerden yararlanılarak eşdeğer eğriler çizilmiştir.

PENMAN FORMÜLÜYLE POTANSİYEL EVAPOTRANSPIRASYON TAHMİNİ

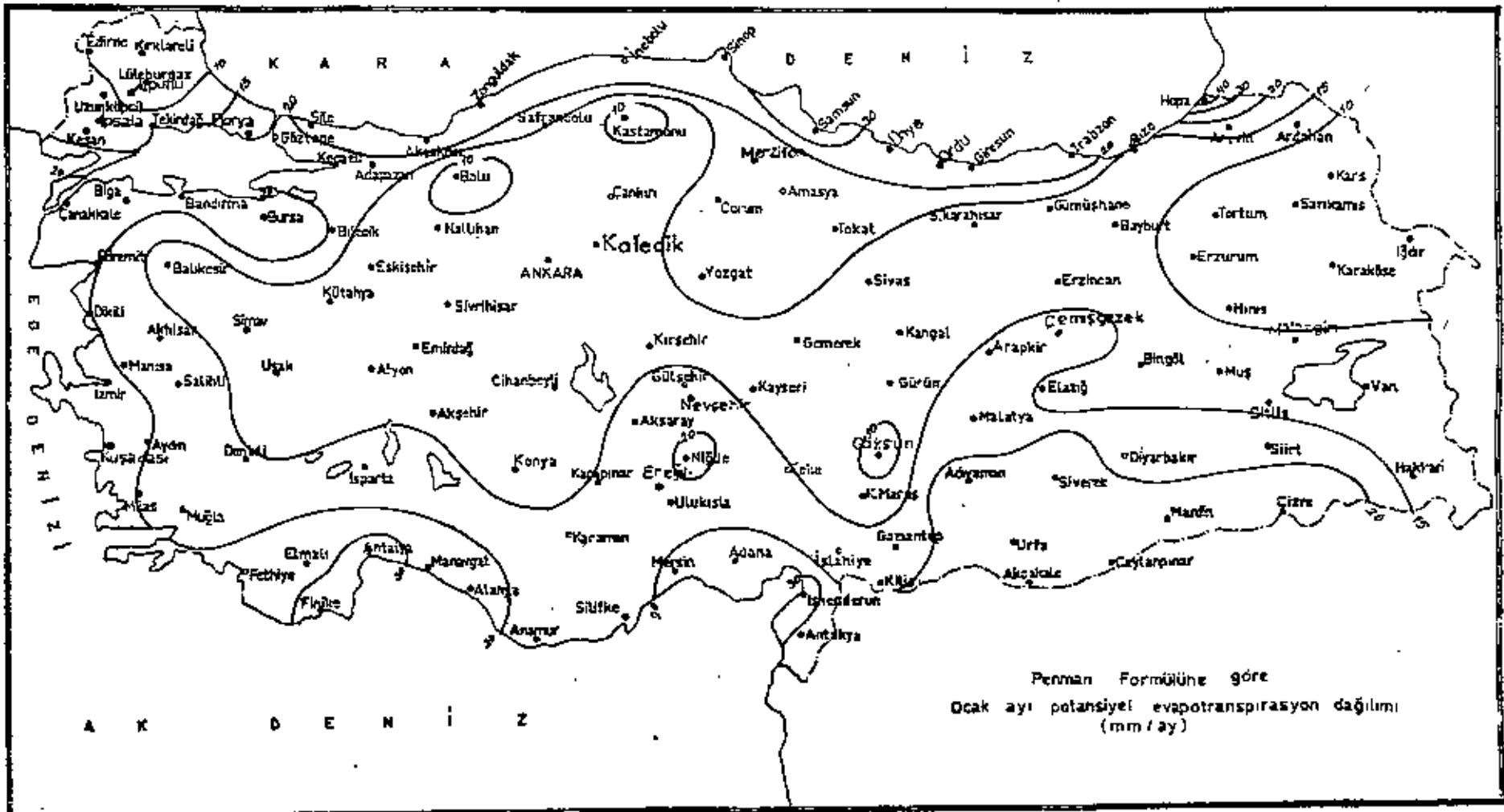
Aylık Ortalama Potansiyel Evapotranspirasyon (mm/gün) Değerleri Tablosu

İstasyon Adı	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Rize	0,479	0,752	1,143	1,741	2,463	3,147	2,974	2,729	1,886	1,132	0,567	0,461
Gümüşhane	0,393	0,670	1,250	2,109	3,038	3,841	4,298	3,610	2,513	1,240	0,607	0,408
Ordu	0,658	0,877	1,219	1,828	2,611	3,505	3,600	3,114	2,194	1,384	0,772	0,564
Ünvan	0,746	0,966	1,309	1,875	2,687	3,735	3,915	3,317	2,365	1,359	0,898	0,810
Totak	0,590	0,998	1,801	2,577	3,666	4,415	4,915	4,280	2,999	1,605	0,729	0,471
Inebolu	0,653	1,074	1,366	2,067	2,723	3,973	4,391	3,959	2,529	1,505	1,025	0,920
Bozkurt	0,535	0,817	1,243	2,048	2,858	3,862	4,264	3,525	2,216	1,230	0,615	0,597
Hopa	1,312	1,502	1,507	2,092	2,590	3,209	3,049	2,605	2,092	1,417	1,245	1,294
Trabzon	0,690	0,991	1,312	1,961	2,574	3,502	3,434	3,199	2,195	1,428	0,885	0,661
Giresun	0,649	0,951	1,173	1,710	2,290	3,235	3,129	2,846	1,982	1,224	0,703	0,596
Samsun	1,110	1,046	1,230	2,636	2,582	3,803	4,330	3,960	2,520	1,419	1,005	1,112
Marmara	0,517	0,859	1,563	2,629	3,687	4,573	5,307	4,764	3,079	1,617	0,674	0,423
Sinop	0,906	1,212	1,509	2,164	2,831	3,974	4,547	4,057	2,729	1,606	1,006	0,704
Kastamonu	0,437	0,553	1,171	2,169	3,034	3,862	4,295	3,787	2,302	1,148	0,370	0,166
Zonguldak	0,714	0,992	1,397	2,105	2,896	3,818	4,102	3,716	2,451	1,441	0,908	0,746
Bolu	0,190	0,318	0,707	1,386	2,275	2,964	3,167	2,715	1,440	0,613	0,151	0,039
Kocaeli	0,554	0,914	1,369	2,303	3,382	4,245	4,629	4,042	2,505	1,379	0,806	0,526
Sile	0,819	1,150	1,437	2,158	2,913	4,045	4,436	4,099	2,783	1,689	1,048	0,826
Görsüpe	0,537	0,810	1,325	2,480	3,268	4,511	4,940	4,273	2,681	1,465	0,731	0,539
Filyos	0,595	0,849	1,322	2,217	3,143	4,450	5,025	4,467	2,779	1,522	0,760	0,544
Edirne	0,267	0,793	1,347	2,340	3,456	4,329	4,976	4,460	2,725	1,365	0,501	0,217
Alpullu	0,207	0,596	1,195	2,177	3,368	4,607	4,646	4,145	2,559	1,226	0,472	0,195
Uzunköprü	0,364	0,559	1,340	2,426	3,556	4,765	5,073	4,666	3,139	1,514	0,716	0,503
İpsala	0,441	0,661	1,263	2,204	3,313	4,277	4,878	4,328	2,927	1,322	0,544	0,203
Gökçeada	0,095	1,165	1,739	2,866	3,962	5,124	5,693	5,060	3,492	2,054	1,030	0,810
Bursa	0,600	1,035	1,566	2,411	3,501	4,058	5,530	4,945	3,141	1,669	0,735	0,612
Balıkesir	0,450	0,806	1,510	2,535	3,717	5,297	5,700	5,258	3,642	1,749	0,694	0,409
Bandırma	0,649	1,059	1,635	2,481	3,574	4,847	5,655	5,399	3,633	1,999	0,911	0,596
Çanakkale	0,735	1,069	1,654	2,770	3,966	5,267	5,929	5,459	3,594	2,008	0,961	0,606
Dikili	0,644	1,129	1,770	2,685	4,008	5,392	5,786	5,042	3,495	1,824	0,910	0,528
Ayvalık	0,657	1,069	1,733	2,755	4,105	6,139	6,302	5,511	3,740	1,973	0,991	0,539
Menemen	0,934	1,448	1,972	2,765	3,923	5,008	5,409	4,746	3,203	1,768	1,045	0,776
Manisa	0,586	1,094	1,030	2,898	4,313	5,039	6,378	5,753	3,902	2,029	0,845	0,531
Porhova	0,760	1,209	1,939	2,966	4,222	5,724	6,511	5,810	3,791	2,093	1,005	0,580
İzmir	0,937	1,443	2,301	3,279	4,455	5,786	6,254	5,750	3,924	2,301	1,242	0,873
Kuşadası	0,359	1,327	1,864	2,743	3,929	5,104	5,459	4,716	3,300	1,928	1,080	0,798
Denizli	0,523	0,976	1,648	2,603	3,816	4,957	5,800	4,719	3,203	1,738	0,791	0,400
Mugla	0,553	1,010	1,898	2,984	4,180	6,055	6,974	6,181	4,394	2,246	0,932	0,488
Dağhanan	0,756	1,226	1,896	2,815	4,058	5,562	5,941	5,268	3,896	2,181	0,968	0,600
Fındık	0,987	1,260	2,023	3,006	4,189	5,727	5,945	5,367	4,000	2,320	1,228	0,837
Antalya	1,032	1,516	2,287	3,183	4,249	5,684	6,199	5,974	4,322	2,591	1,393	1,003
Alanya	0,948	1,304	2,000	2,963	3,695	5,107	5,342	4,864	3,578	2,214	1,167	0,825
Gölcükçeşme	1,067	1,314	1,902	2,835	3,906	5,315	5,562	5,128	3,972	2,370	1,306	0,871
Anamur	0,520	0,910	1,772	2,737	3,803	5,304	5,697	5,334	3,858	2,307	0,980	0,424
Tarsus	0,699	1,112	1,867	2,871	4,181	5,203	5,229	4,854	3,558	2,120	1,118	0,572
İslahiye	0,537	0,909	1,736	2,969	4,479	6,208	6,932	6,479	4,431	2,244	0,961	0,492
İskenderun	1,152	1,510	2,216	3,072	4,115	5,144	5,143	4,772	3,777	2,404	1,467	1,031
Kars	0,258	0,300	1,246	1,851	2,895	3,755	4,407	4,043	3,000	1,180	0,355	0,148
İğdır	0,255	0,539	1,463	2,605	3,698	4,745	5,507	4,873	3,281	1,540	0,540	0,270
Adana	0,868	1,277	2,078	3,001	4,211	5,344	5,597	5,275	3,969	2,460	1,254	0,722
Van	0,373	0,561	1,242	2,294	3,355	4,431	4,954	4,324	3,138	1,553	0,638	0,258
Hakkari	0,378	0,644	1,303	2,439	3,655	4,917	5,474	4,802	3,568	1,810	0,794	0,362
Cizre	0,635	1,303	2,299	3,180	5,643	8,082	7,990	6,766	5,515	3,379	1,302	0,743
Silifke	0,528	0,986	1,804	2,883	4,096	5,620	6,052	5,399	4,059	2,268	0,985	0,524
Malazgirt	-	-	-	2,017	3,151	4,129	4,502	4,020	2,736	1,261	0,455	-
Muş	0,369	0,470	1,083	2,258	3,695	4,693	5,547	5,049	3,449	1,542	0,550	0,254
Erzurum	0,301	0,441	2,242	3,300	4,180	4,995	4,649	3,137	1,413	0,528	0,216	-
Şolhan	0,324	0,559	1,261	2,313	3,177	4,758	5,566	4,580	3,146	1,386	0,640	0,273
Erzincan	0,365	0,662	1,420	2,602	3,728	4,876	5,797	5,103	3,345	1,547	0,596	0,299
Elâzığ	0,427	0,761	1,577	2,812	4,088	5,597	6,339	5,308	3,585	1,838	0,731	0,408
Malatya	0,517	0,706	1,570	2,768	3,062	4,953	5,296	4,569	3,219	1,653	0,667	0,310
Keban	0,507	0,909	2,034	3,035	4,403	5,982	7,370	5,891	4,229	2,225	0,906	0,542
Comişgözük	0,544	0,808	1,769	2,809	3,848	4,999	5,393	5,014	3,940	2,100	0,694	0,511
Mardin	0,694	1,181	1,957	3,027	4,505	5,793	6,080	5,351	4,001	2,452	1,304	0,611
Diyarbakır	0,502	0,928	1,898	3,035	4,446	6,722	7,814	6,929	4,839	2,548	0,677	0,406

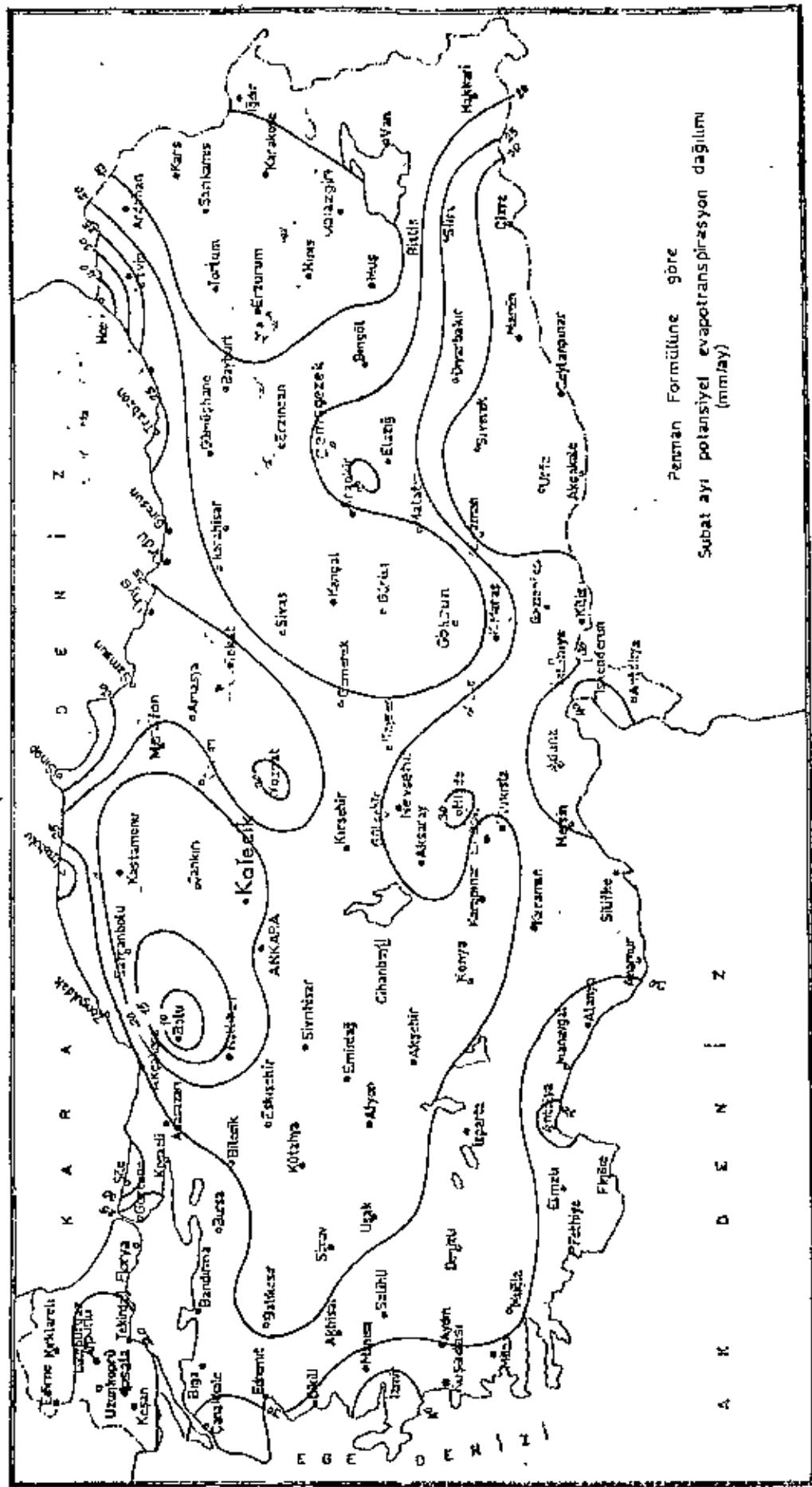
Siverek	0.933	1.278	2.211	3.149	4.894	6.745	7.728	6.719	6.747	2.733	1.400	0.769
Urfa	0.621	1.172	2.142	3.388	5.075	7.109	7.724	6.919	5.002	2.602	1.198	0.592
Adiyaman	0.783	1.201	2.119	3.177	4.612	6.193	6.801	5.064	4.317	2.364	1.175	0.649
Ercelik	0.723	1.160	2.050	3.451	5.205	7.023	7.629	6.496	4.528	2.501	1.068	0.591
Gaziantep	0.497	0.913	1.682	2.877	4.220	5.946	6.342	5.536	3.830	2.024	0.824	0.429
Sivas	0.329	0.599	1.320	2.457	3.476	4.308	4.962	4.379	2.954	1.545	0.597	0.310
Kayseri	0.457	0.836	1.749	3.022	4.099	4.784	5.208	4.598	3.034	1.705	0.768	0.405
Muşşelit	0.607	0.973	1.739	2.774	3.742	4.699	5.311	4.684	3.087	1.774	0.945	0.558
İğdir	0.716	1.100	1.091	3.100	4.153	5.323	6.000	5.729	4.010	2.245	1.043	0.611
Ereğli	0.513	0.865	1.871	3.016	3.964	4.901	5.278	4.539	3.086	1.761	0.793	0.463
Karaman	0.505	0.905	1.743	2.859	3.946	5.148	5.895	5.057	3.394	1.932	0.629	0.457
Aksaray	0.497	0.958	1.832	2.831	3.844	4.962	5.787	5.143	3.497	1.864	0.632	0.471
Cumra	-	0.784	1.524	2.456	3.391	4.307	4.662	4.027	2.770	1.341	0.541	
Konya	0.416	0.848	1.546	2.913	3.828	4.839	5.590	5.081	3.374	1.735	0.673	0.332
Çinarbeyli	0.407	0.857	1.807	2.988	4.251	5.592	6.713	5.612	4.002	2.035	0.708	0.402
Kırşehir	0.386	0.786	1.548	2.670	3.703	4.827	5.566	5.139	3.369	1.650	0.589	0.301
Yozgat	0.667	1.072	1.893	3.106	4.072	5.066	5.809	5.460	3.625	2.122	1.139	0.681
Çankırı	0.448	0.684	1.435	2.538	3.503	4.519	5.120	4.472	2.900	1.480	0.590	0.350
Esenboğa	0.303	0.631	1.401	2.639	3.419	4.462	5.506	4.939	3.048	1.615	0.509	0.314
Ankara	0.453	0.839	1.711	3.262	3.975	5.298	6.003	5.540	3.600	1.993	0.767	0.432
Eskişehir	0.457	0.769	1.507	2.792	3.837	4.735	5.479	4.076	3.109	1.677	0.659	0.352
Sivrihisar	0.402	0.845	1.649	2.687	3.670	4.780	5.492	4.795	3.235	1.769	0.754	0.365
Kütahya	0.411	0.773	1.456	2.436	3.239	4.098	4.443	3.874	2.730	1.488	0.677	0.371
Uşak	0.460	0.826	1.603	2.708	3.702	4.994	5.934	5.315	3.495	1.771	0.720	0.392
Burdur	0.353	1.046	1.809	2.953	3.931	4.782	5.265	4.830	3.374	1.694	0.662	0.461
Isparta	0.500	0.897	1.647	2.711	3.613	4.566	5.173	4.538	3.014	1.671	0.732	0.430
Afyon	0.444	0.844	1.667	2.868	3.927	4.877	5.637	5.110	3.377	1.809	0.720	0.384
Çeksu	0.282	0.566	1.333	2.464	3.601	5.013	5.712	4.922	3.187	1.693	0.601	0.276

Siverek	26.9	35.8	68.5	94.5	151.7	202.4	239.6	208.3	142.4	84.7	42.0	23.8	1322.6
Urfa	21.4	32.0	66.4	101.6	157.3	213.3	239.4	214.3	150.1	80.7	35.9	18.4	1331.8
Adiyaman	24.3	33.6	65.7	95.3	140.0	185.0	210.0	181.8	129.5	73.3	35.3	20.1	1190.5
Bilecik	22.4	32.5	63.6	103.5	161.4	210.7	236.5	201.4	136.0	77.5	32.0	18.3	1295.6
Gaziantep	15.4	25.6	52.1	89.3	131.1	178.4	196.6	171.6	114.7	62.7	24.7	13.3	1072.7
Sivas	10.2	16.8	40.9	73.7	107.8	131.6	153.8	135.8	88.6	47.9	17.9	9.7	834.7
Kayseri	14.2	23.4	54.2	90.7	127.1	143.5	161.4	142.5	91.0	52.9	23.0	13.6	936.5
Mevşətli	18.6	27.2	53.9	93.2	116.0	141.0	164.6	145.2	93.5	55.0	20.4	17.3	943.2
Muş	23.1	30.8	58.6	93.0	128.7	159.7	187.9	177.6	120.5	69.6	31.3	18.9	1099.7
Eroğlu	15.9	23.9	58.0	90.5	122.9	151.9	163.6	140.7	92.6	54.6	23.8	14.4	952.8
Karaman	15.7	25.3	54.0	85.8	122.3	154.4	182.8	156.8	101.0	59.9	24.9	14.2	997.9
Aksaray	15.4	26.8	56.0	94.9	119.2	146.9	179.4	159.4	104.9	57.8	25.0	14.6	993.1
Çumra	-	21.1	47.2	73.7	105.1	129.2	144.5	124.0	83.1	41.6	16.2	6.0	-
Konya	12.9	23.7	51.0	87.4	118.7	145.2	173.3	157.8	101.2	53.0	20.2	10.3	955.2
Günbeyli	12.6	24.0	56.0	89.6	131.8	167.8	208.1	174.0	121.6	63.1	21.2	12.5	1002.3
Kırşehir	12.0	22.0	48.0	80.1	114.6	144.8	172.6	159.3	101.1	51.2	17.6	9.3	932.8
Yozgat	20.7	30.0	58.7	93.2	126.2	152.0	182.6	169.3	108.8	65.8	34.1	21.1	1062.3
Cankırı	13.9	19.2	44.5	76.1	106.6	135.6	156.7	138.6	87.0	45.9	17.7	10.9	856.7
Esenboğa	9.4	17.7	45.9	79.2	104.0	133.9	173.2	153.1	91.4	50.1	17.7	9.7	887.3
Ankara	14.1	23.3	53.0	97.9	123.2	158.9	188.6	171.7	110.4	61.8	23.0	13.4	1039.5
Emlikşehir	14.2	21.5	49.2	83.8	119.0	142.1	169.9	151.2	93.3	52.0	19.8	10.9	926.9
Sıvrihisar	12.5	23.7	51.1	80.6	113.8	143.6	169.0	148.7	97.1	54.8	22.6	11.3	928.8
Kütahya	12.7	21.6	45.1	73.1	100.4	122.9	137.7	120.1	81.9	46.1	20.3	17.7	799.6
Uşak	14.3	23.1	49.7	83.6	114.8	149.0	184.0	164.0	104.9	54.9	21.8	12.1	977.8
Burdur	17.1	29.3	58.6	88.9	121.9	143.5	163.2	149.7	101.2	58.7	25.9	14.9	972.9
Isparta	15.5	25.1	51.1	81.3	112.0	137.0	160.4	140.7	90.4	51.8	22.0	13.1	900.6
Afyon	13.8	23.6	51.7	86.0	118.6	146.3	174.8	158.4	101.3	56.1	21.6	11.9	964.1
Göksun	8.7	15.8	41.4	73.9	111.0	150.4	177.1	152.0	95.6	52.5	18.0	8.6	906.2

DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

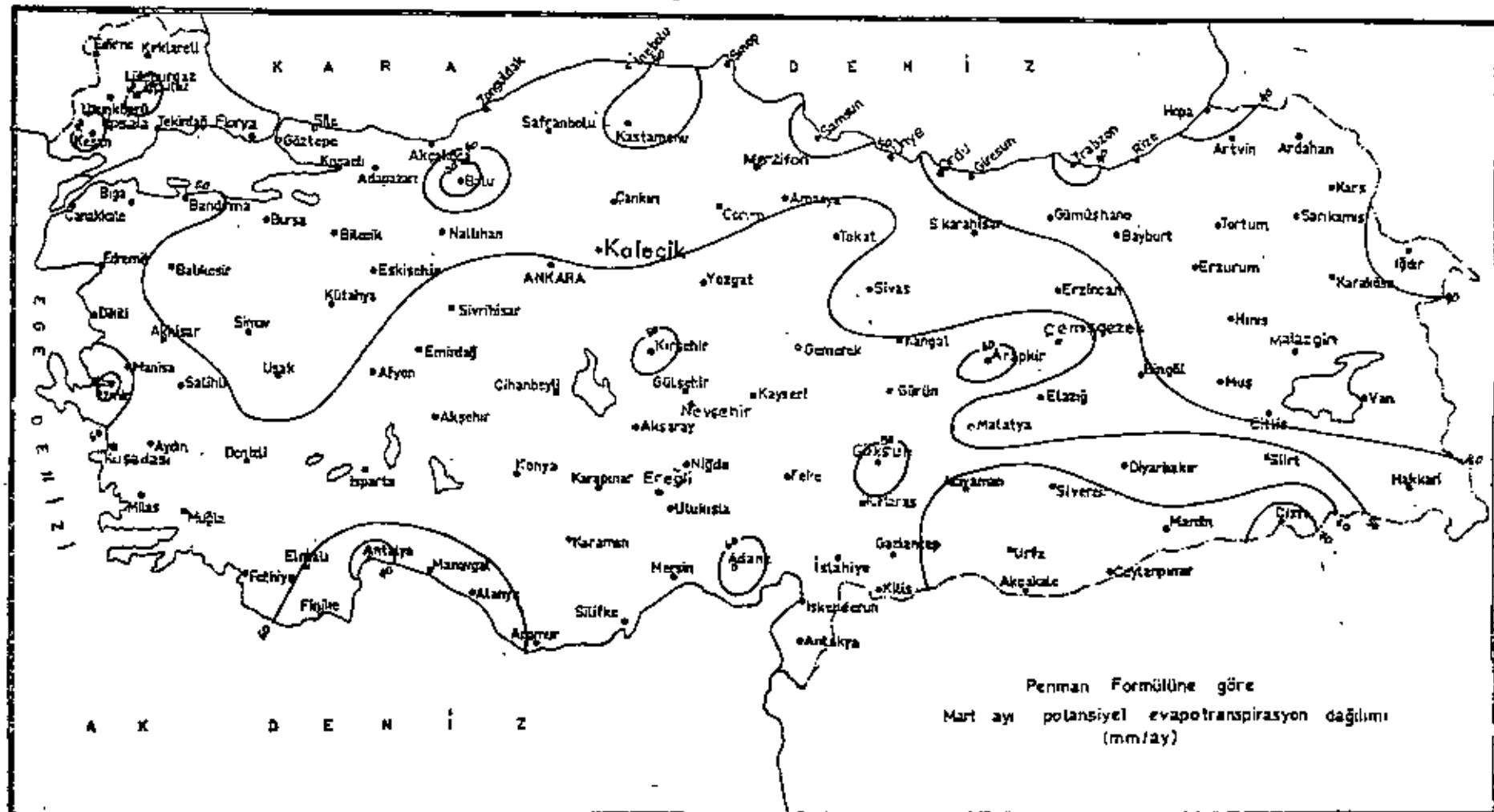

DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

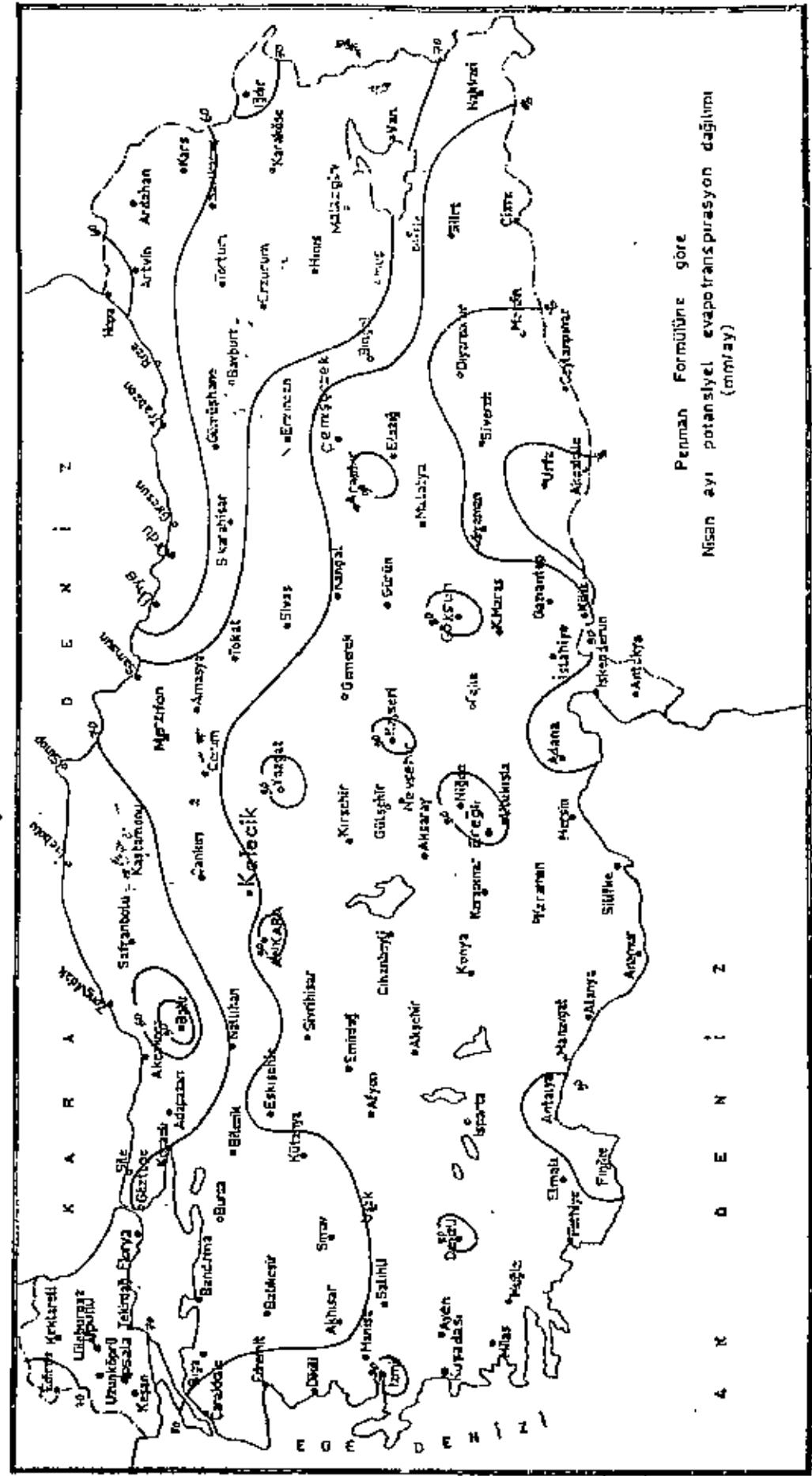

A K D E N I Z

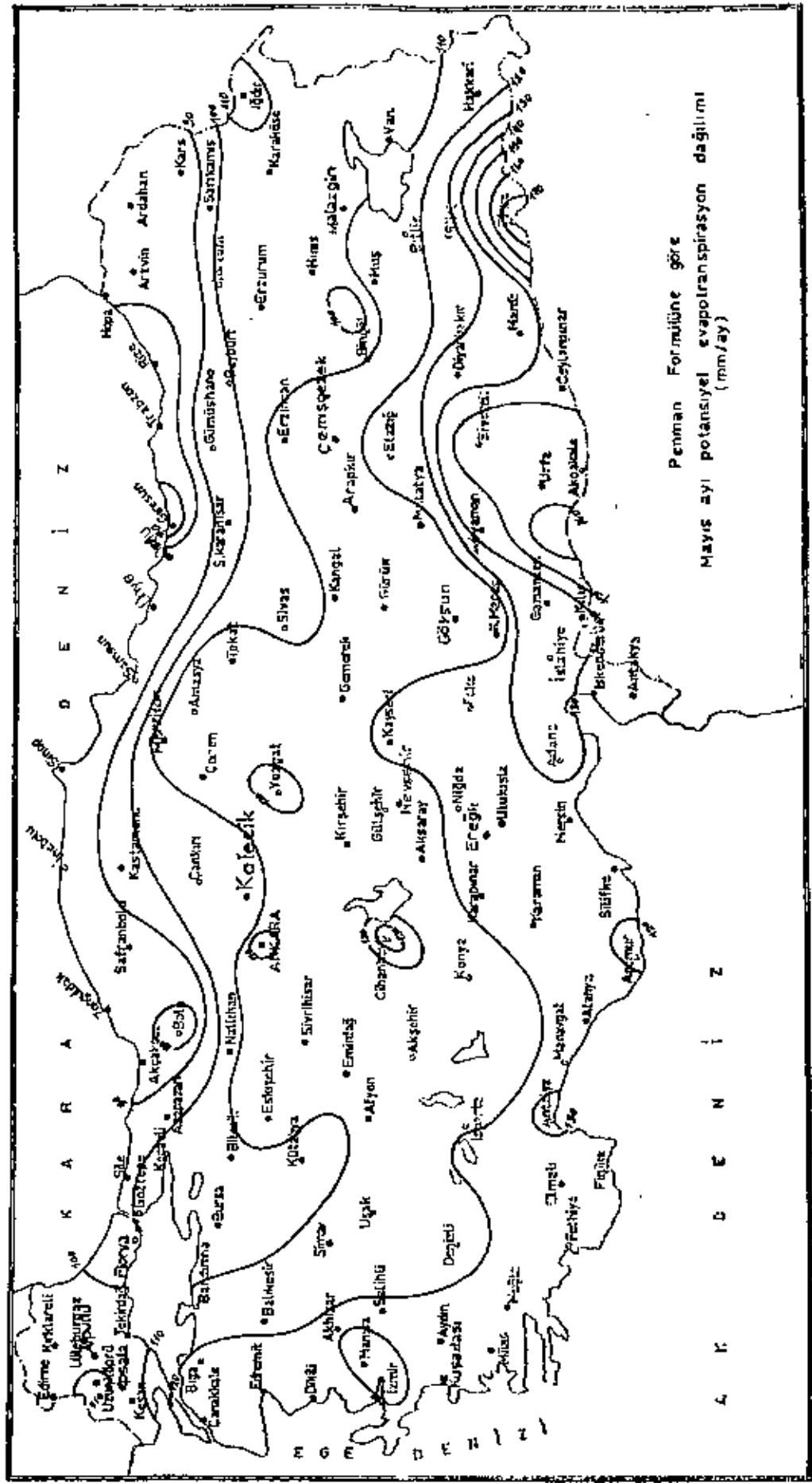
DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MİDÜRLÜĞÜ

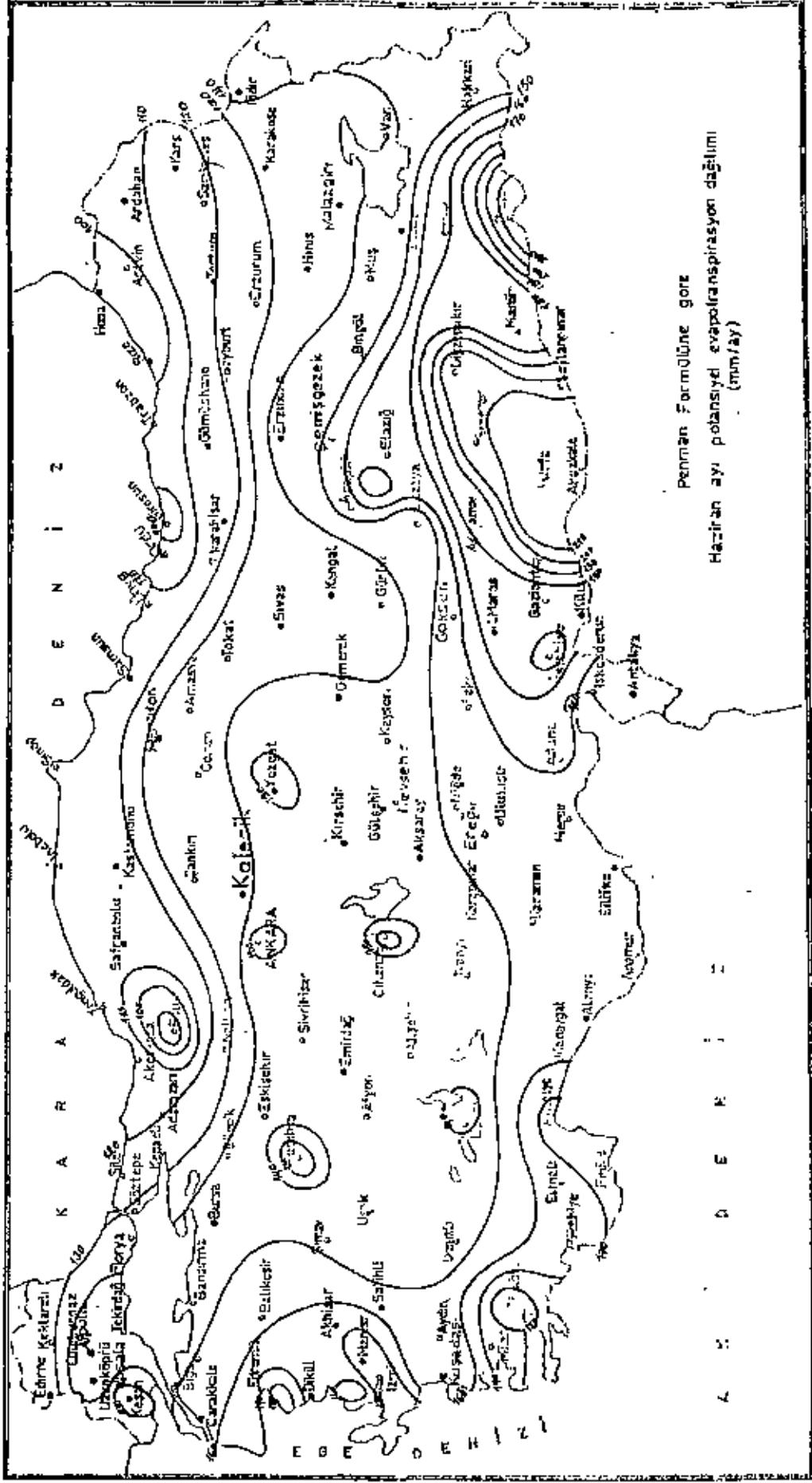

DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

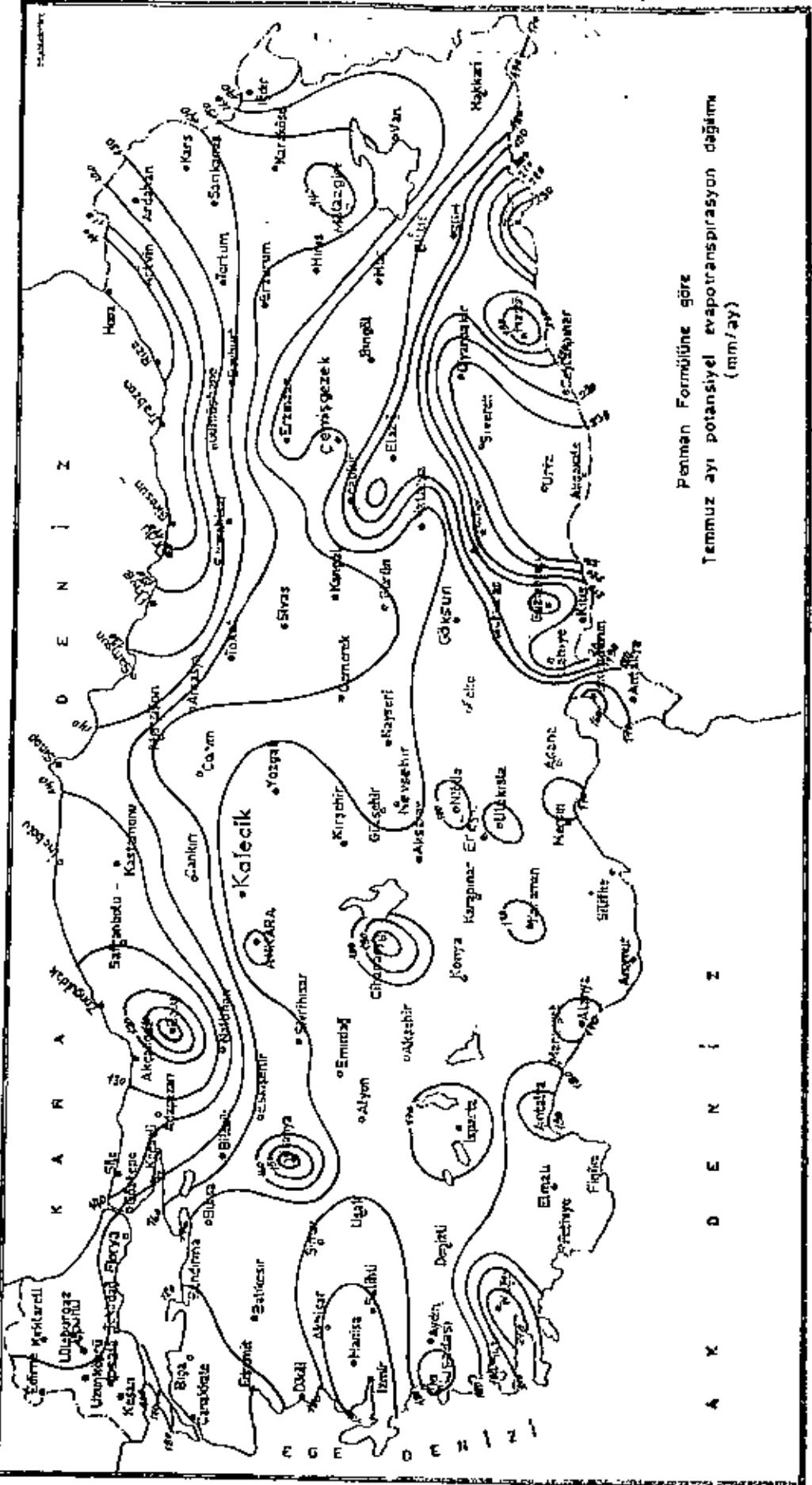

Penman Formülüne göre
Mayıs ayı potansiyel evapotranspirasyon dağılımı
(mm/ay)

DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

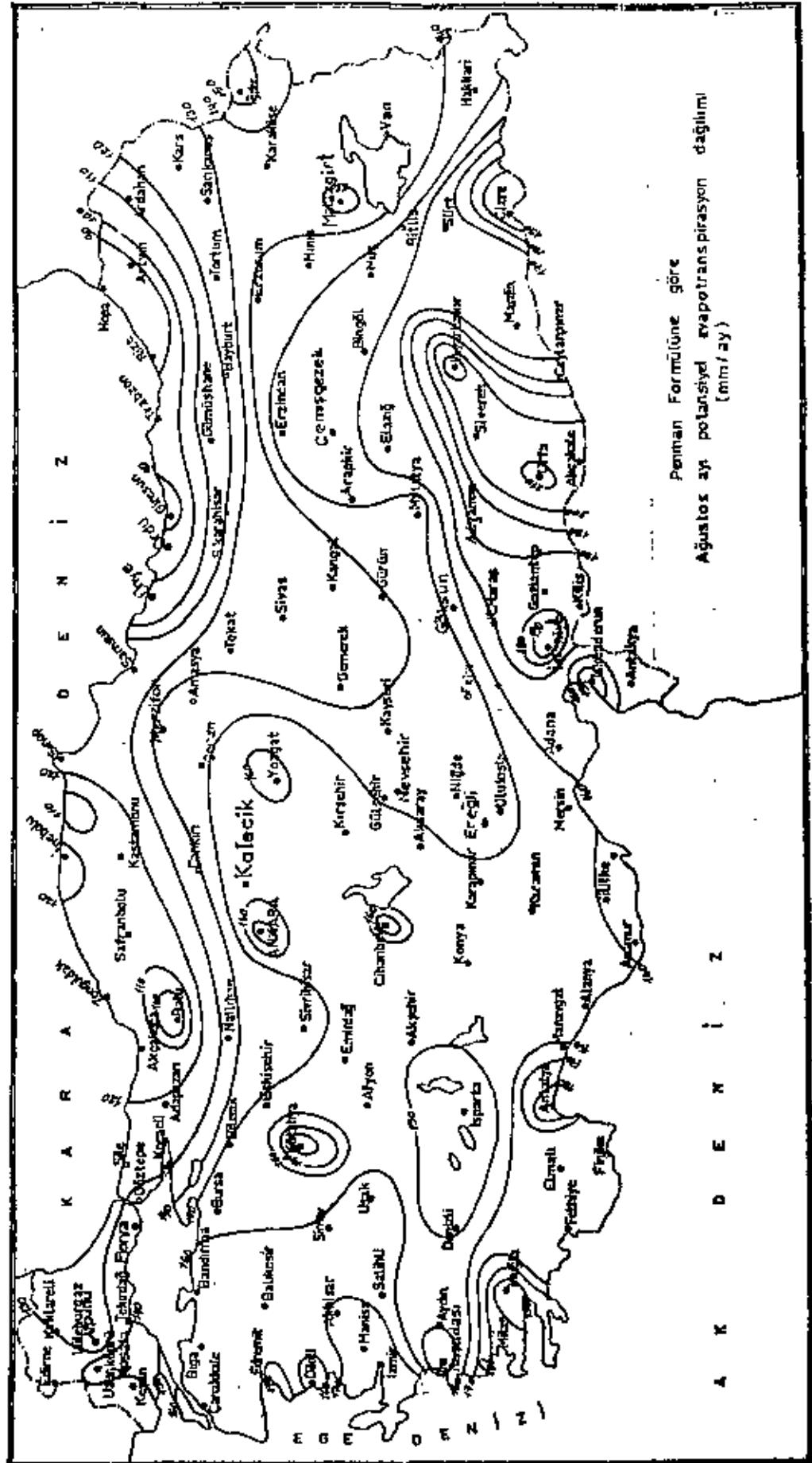

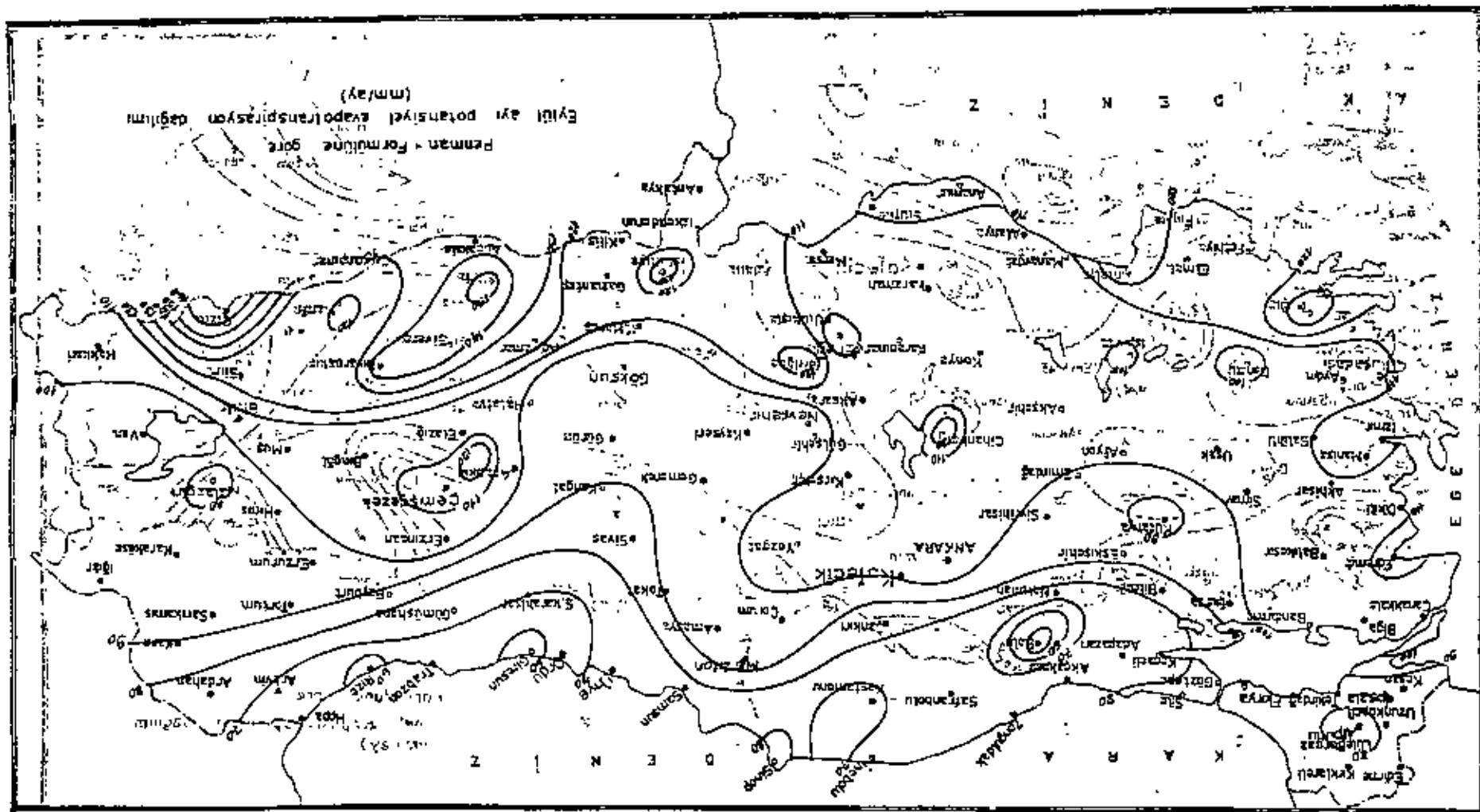
DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Pennman Formülüne göre
Temmuz ayı potansiyel evapotranspirasyon dağılımı
(mm/ay)

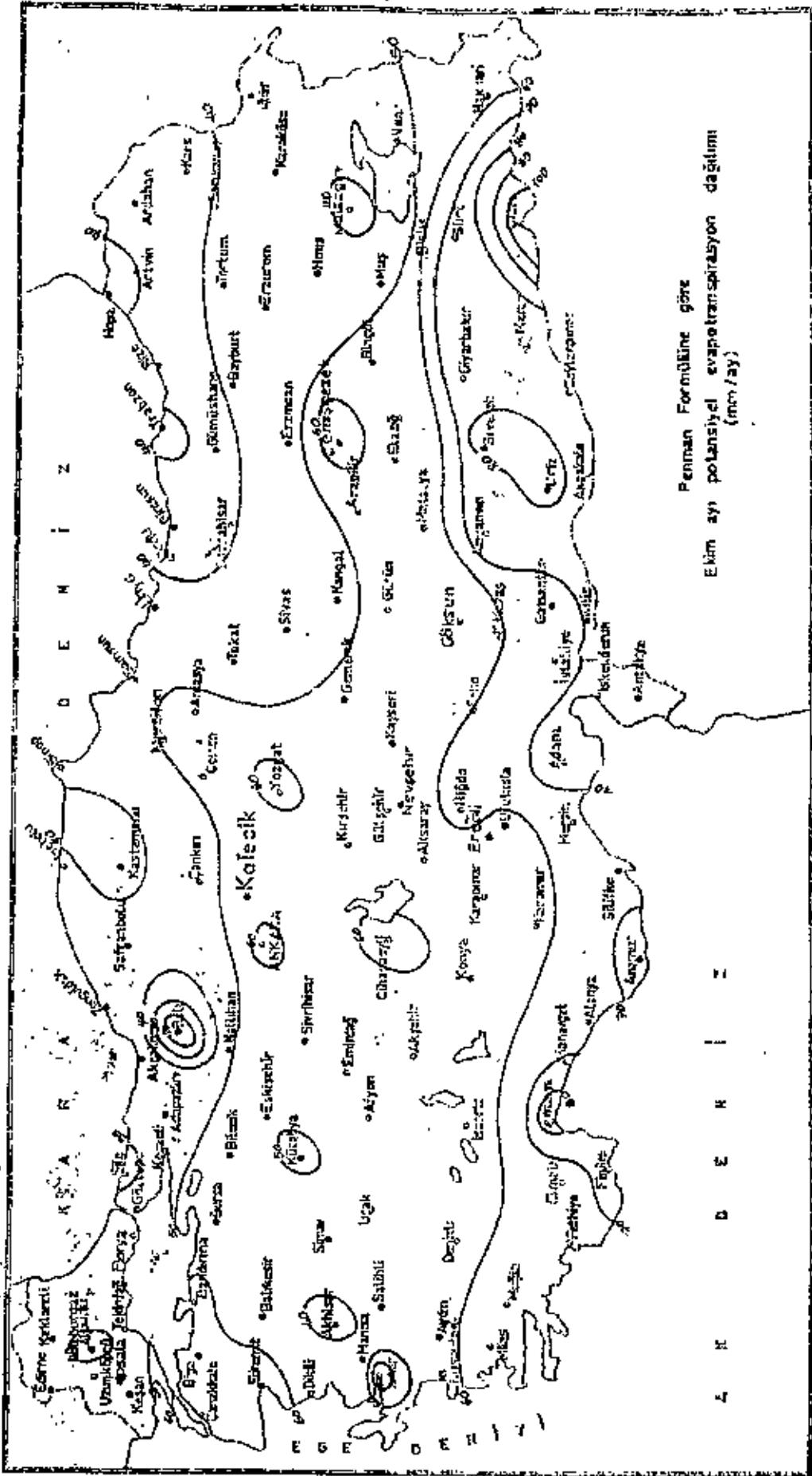
DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MİDÜRLÜĞÜ

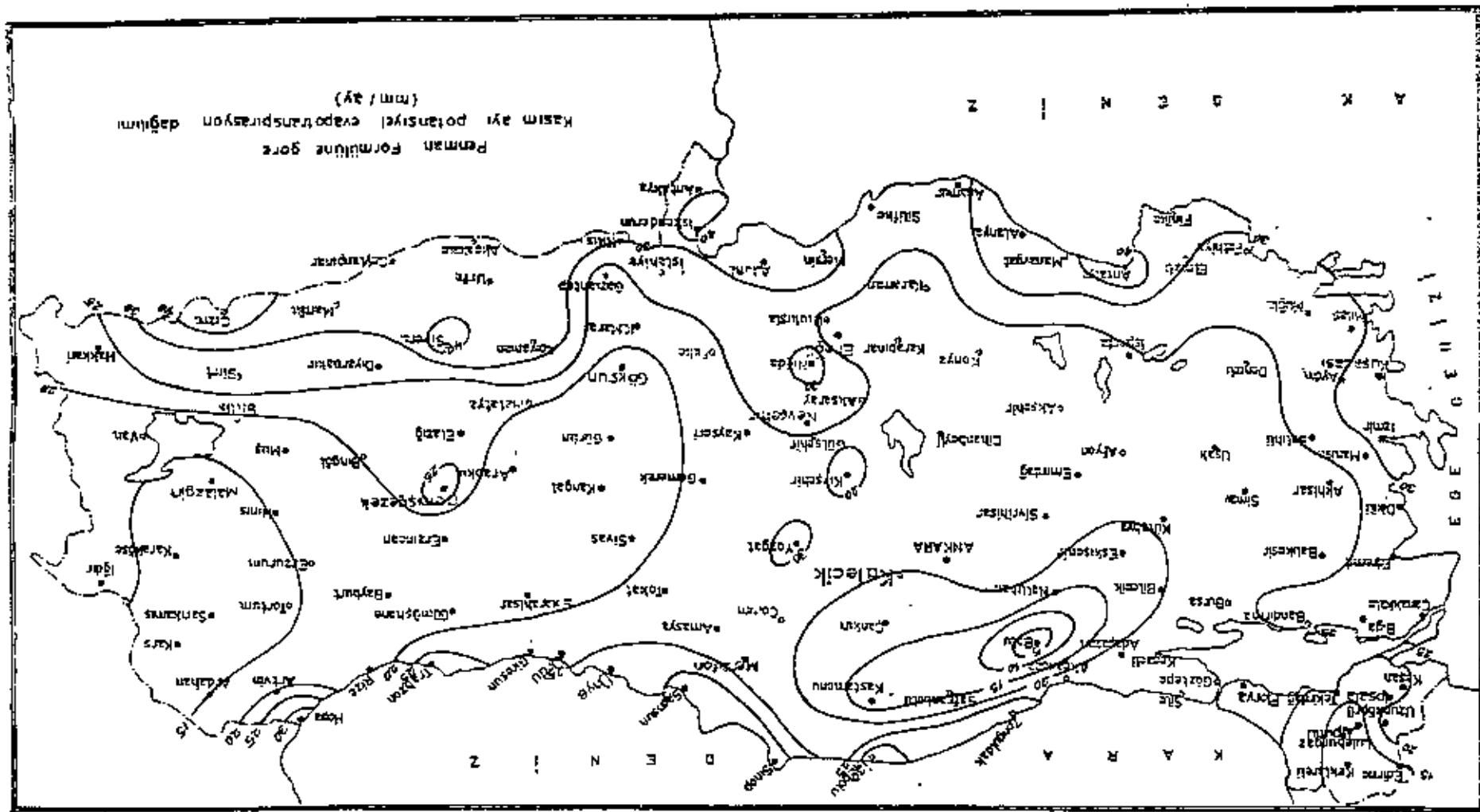

DEVLET METEOROLOJİ İSTİRTİ GENEL MUDURLUĞU

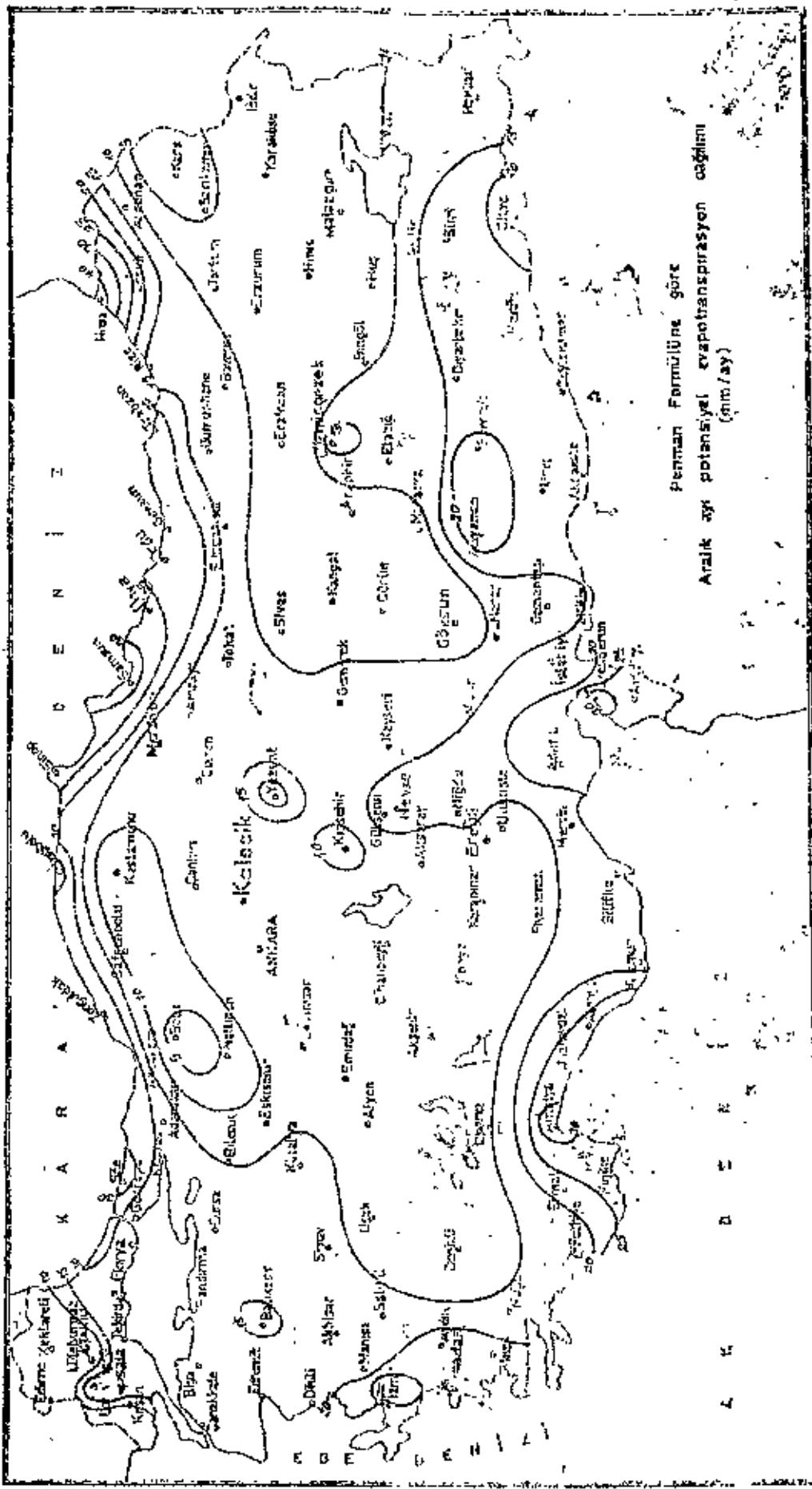
DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

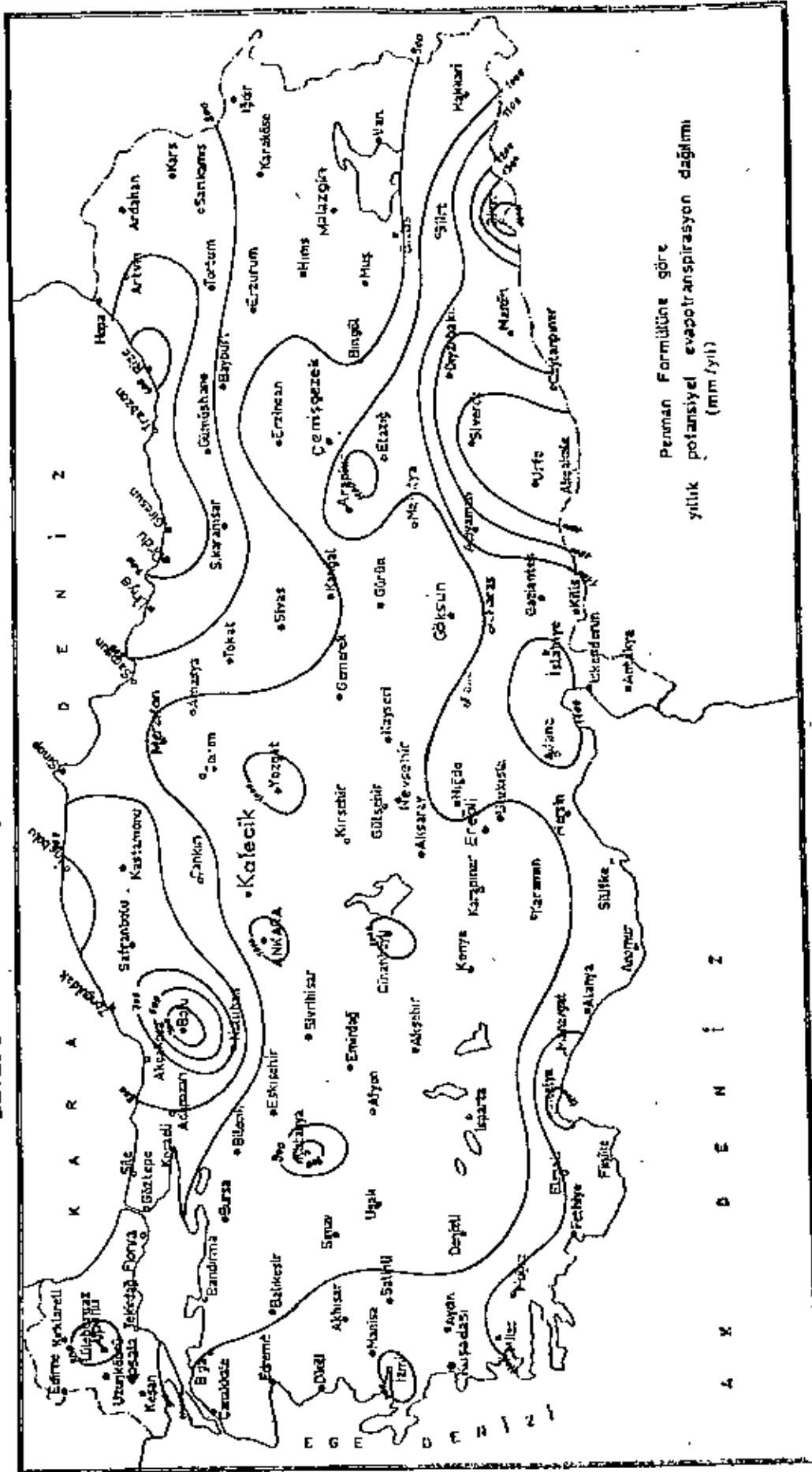

DEVELİ METEOROLOJİ İŞLETİM GENEL MUDURLUGU

DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DEVLET METEOROLOJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Pembe Formülüne göre
yıllık potansiyel evapotranspirasyon dağılımı
(mm/yıl)

REFERANSLAR

1. Consumptive use of water and irrigation water requirements.A report prepared by The Technical Committee on Irrigation Water Requirements of the Irrigation and Drainage Division of the American Society of Civil Engineers.
2. Measurement and Estimation of Evaporation and Evapotranspiration. Technical Note No.83 WMO-no.201.TP.105 Secretariat of the World Meteorological Organization-Geneva-Switzerland.1966
3. Agrometeorological crop monitoring and forecasting ,FAO Plant Production and Protection Paper 17 Food and Agriculture Organization of the United Nations,Rome 1979.
4. Buharlaşmanın Meteorolojik Dönelere Hesaplanması(Perman Metodu) Sınavı Çelenk DMI Genel Müdürlüğü Ankara 1982.
- 5."Physical Processes" Uluslararası Hidroloji Lisansüstü Kurs Notları Department of Engineering Hydrology University College Galway-Ireland 1985.
6. Hydrological Maps.A contribution to the International Hydrological Decade Unesco/WMO 1977 Printed in Switzerland.